

ARDEALULUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:

TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:

Particulari	1 an 6 luni
Autorități, bănci și întreprinderi industriale și comerciale	500 250
Publicații cm.-patrat	1000 500
	Lei 5.

Redacția și administrația

Str. Minerva No. 7.

CLUJ.

TELEFON 444

Șef-redactor:

D. I. CUCU

Reorganizarea care nu s'a înfăptuit încă

Din prilejul ședinței de constituire de la Camera de Comerț

Ședința de constituire a consiliului de administrație al Camerei de Comerț din Cluj, pe care o redăm în corpul ziarului, este plină de învătămintă. Se vorbește despre reorganizarea Camerelor de Comerț, de îndrumarea lor către o efectivă contribuție la progresul economic al țării. Dar reorganizarea aceasta — cel puțin până acum — e numai în formă. În suflete am rămas aceiași, oameni mărunți și străini de orice gând generos.

Modul cum a decurs ședința de constituire de la Camera de Comerț din localitate este cea mai strălucită dovadă despre aceasta. Nouii consilieri, aleși, numiți sau de drept, în împrejurări destul de puțin înălțătoare, au venit acolo „organizați” pe grupe de animozități și interese personale, au „discutat” cu patimă, au vociferat cu răutate și au votat după un plan de mai înainte stabilit. Dar la un singur lucru nu s'a gândit mimena, și acest lucru ni se pare că trebuia să fie esențialul ședinței despre care ne ocupăm, punctul de plecare al tuturor disputelor și măsura de apreciere a valorilor chemate să contribuie cu luminile lor la conducerea Camerei de Comerț din metropola Ardealului.

Se constituia acolo un consiliu de administrație al unei Camere de Comerț și de industrie. Criticiul de apreciere al celor ce trebuiau să se aprecieze între-olaltă era just să fie: cu cât au contribuit cei ce alcătuiau consiliul la propășirea comerțului și al industriei și intrucât activitatea lor particulară pe aceste terenuri este o garanție că se dă conducerii Camerei o valoare reală în plus. Aceste considerații, firește, armonizate cu litera seacă e legei.

Lucrurile însă s'au petrecut altfel. Interesele propriu zise ale comerțului și industriei au fost lăsate la o parte, iar în locul acestora s'au pus în joc numai interesele și ambițiile și dușmăniile personale, s'au tras în degete patimele politice, s'au tălmăcit și răstălmăcit paragrafele legii și regulamentului, dar nu s'a spus o singură vorbă despre comerț și industrie. Astfel s'a putut ajunge la doua invalidari de negustori, susținute, prin' o fatală ironie a împrejurărilor, de doi avocați, cari, oricât de meritoși ar fi ei, n'au alt merit comercial și industrial, decât că stau alături de comerț și industrie.

Acelaș lucru s'a pe recut și la alegerea președintelui și a celor 2 vice președinți. O atare împrejurare ar fi

trebuit să fie un concurs, o întrecere programatică de idei și inițiative utile progresului economic al țării, cu atât mai mult cu cât campania pregătitoare dinaintea alegerilor n'a ridicat o singură idee și n'a adus un singur program. Această întrecere nobilă a lipsit. Alegerea s'a făcut grăbit, într'o atmosferă de mai înainte viciată, fără interes și fără entuziasm. Se indeplinia o formalitate.

Sau, oricât de valoroasă ar fi personalitatea dlui Negruțiu, a dlui Farcas sau a dlui Sever Pop, sintem noi atât de săraci în personalități economice, încât să fim constrânși a alege cu ochii închiși, ce găsim? Desigur că nu, și desigur că alături de cei aleși puteau și destui competitori, de o egală valoare cel puțin. Dar, așa cum înțelegem campaniile electorale și rostul alegerilor, care este omul conștient de valoarea lui, mândru de munca și trecutul lui, gata să se expună unei întreceri de batjocură și de negare a oricărei osteneți?

Iată deci pentru ce reorganizarea, despre care se vorbește astăzi nu poate să mulțumească pe nimeni, și iată pentru ce credem că e necesară o altă reorganizare, o reorganizare în suflete și o reorganizare a mentalităților. Când acestea se vor face, reorganizarea formală de la Camera de Comerț, va da, în adevăr, roade.

D. I. Cucu.

Numirea secretarilor la Camerele de Comerț

O delegație din partea secretarilor Camerelor de Comerț din Ardeal, s'a prezentat d-lui ministru Tancred Constantinescu, rugându-l ca la aplicarea noii legi a Camerelor de Comerț, care prevede, că secretarii vor fi numiți, să se fie seamă de drepturile câștigate, fiind menținut în posturi actualii secretari.

D. ministru al industriei și comerțului a răspuns delegației, că numirile se fac după propunerea consiliului de administrație al fiecărei Camere în parte, care are dreptul să indice cel puțin două persoane. Dacă printre cei doi propuși figurează și vechiul secretar, ministru — a adăugat d. Tancred Constantinescu — va da preferință acestuia.

CONCURENȚĂ PRIMEJIDIOASĂ

— Politica economică a Jugoslaviei —

Am arătat în câteva rânduri, că întreaga concepție economică a guvernului actual e legată de mari neplăceri pentru clasa noastră producătoare. Suntem, de data aceasta, din nou, în fața unor dovezi foarte interesante, cari vor arăta că obiecțiunile noastre, și ale altora, au fost din nenorocire, în această privință, perfect îndreptățite.

După informațiile sosite la ministerul Industriei și Comerțului, reiese din ce în ce mai limpede, că exportul de cereale al României stagnează în chip vădit și că tranzacțiunile cu străinătatea se încheie cu mare anevoiță. Astfel, ni s'a dat de ves e că în cursul săptămânei trecute s'au expediat peste graniță abia 1000 de vagoane, cu grâu. Având în vedere, după datele statistice publicate, că disponibilul recoltei din acest an e de 60 mii vagoane, înțel geți prea bine că, d că lucrurile vor merge tot așa, nu v' fi de aju s nici un an pentru desfacerea întregii cantități.

A cui e vina pentru această situație, se știe.

În vreme ce Rusia Sovietelor face sforțări uriașe căutând de a găsi noi produsele sale agricole, în vreme ce Bulgaria exportă mari cantități de cereale, și în vreme ce Jugoslavia își trece pe sub nasul nostru produsele solului ei, destinate străinătății, guvernul român stăruiește mereu într'o idee preconcepută și nu vrea să părăsească regimul taxelor prohibitive, care împiedică exportul grâului, orzului, ovăzului și al altor cereale. Iată pentru ce vecinii noștri reușesc să-și pună în valoare producția lor agricolă pe când România singură e paralizată în comerțul ei de grâne.

Un alt exemplu, de dată recentă, vine să arate cât e de greșită, politica economică a guvernului actual.

O telegramă din Belgrad ne informează că taxele de export pentru cerealele jugoslave au fost reduse la o taxă unitară de 1000 dinari la vagon. Această reducere e a doua care intervine într'un interval de zece zile și tinde în mod firesc să favorizeze situația comercială a cerealelor jugoslave față de cerealele românești. Socotite la paritatea leului românesc, cei 1000 dinari la vagon reprezintă 3600 lei, în vreme ce la noi taxa de export pentru fiecare vagon de grâu a fost de 40 mii lei, și acum în urmă s'a redus la 30 mii lei. Diferența, în favoarea grâului sârbesc e, prin urmare, de 26.400 lei la fiecare vagon. Producătorul din Jugoslavia poate vinde vagonul de grâu cu 26.400 lei mai ieftin decât producă-

torul român. Vedeti, în ce constă concurența!

În aceste condiții, când produsele similare rusești, bulgare și jugoslave sunt oferite pe un preț cu mult mai inferior, cum s'ar putea asigura grâului românesc și celorlalte produse ale pământului nostru, de bușeurile necesare pe piața internațională?

Ziarele guvernului, examinând ca și noi această situație, se consolează cu ideea că „agricultorii români și-au vândut recolta lor înăuntrul țării”, și că interesele exportului sunt concentrate numai în mâinile câtorva bănci și ale câtorva intermediari. Prin aceasta însă, nu se rezolvă nimic. Pentru interesele economice superioare ale țării, nu are mare importanță cine anume face exportul. Noi avem nevoie de o activare a balanței noastre comerciale externe, pentru a birui deprecierea valutei. Putem fi oare mulțumiți, că recolta noastră de cereale se vinde pe piața internă, mai ales când e vorba despre un așa zis excedent...

Iată pentru ce, o schimbare în concepția economică a guvernului ar fi fost bine venită. Acum se pare că e prea târziu. Campania de export e prea înaintată pentru a se mai remedia ceva. Guvernul însuși e la sfârșitul existenței sale. Să așteptăm, deci, o altă recoltă

Ard.

Lucrătorii din minele statului cer plata sporurilor din 1920 și 1922

După nenumărate demersuri făcute pe lângă direcțiile întreprinderilor miniere ale statului și pe lângă ministerul de industrie, o delegație de lucrători, reprezentând interesele muncitorimii din regiunea Baia Mare, s'a prezentat ieri dimineață la ministerul de industrie și comerț, ca să reclame direct sumele ce li se datorează ca spor pe ultimi ani de muncă, conform contractului de angajament.

Satul datorează nu mai puțin de 11 854 643 lei, lucrătorilor din cele 7 mine metalice ale sale din regiunea Baia-Mare, prezentând sporul convenit pe anii 1920—1925.

Și tot Statul mai datorează muncitorilor dela minele de cărbuni Lonea suma de 9.023.970, pe care a recunoscut-o însuși ministerul de industrie din îndoițelul acestei sume, pretins de lucrători ca spor pe anii 1922—1925, în baza contractului lor colectiv de muncă.

Din aceste importante sume lucrătorii n'au primit decât foarte neînsemnate avansuri.

Instalarea posturilor radio-electrice

Taxele de verificare a aparatelor și taxelor de abonamente

Pe lângă direcția generală a poștelor, funcționează o comisie specială, care verifică și acordă solicitanților dreptul de instalare și exploatare a posturilor radio-electrice.

Se acordă autorizațiuni de instalare a posturilor de emisie și recepție proprietarilor de nave și aeronavi particulare ce călătoresc sub pavilion român: fabricelor de aparate radio-telegrafice și radio-electrice: societății de difuziune radio-telefonică, care este în curs de înființare; școlilor superioare ale statului; observatoarelor și posturilor astronomice și societăților de exploatare ale uzinelor electrice.

Autorizațiuni de recepție radio-telefonică se acordă comunelor și instituțiilor culturale recunoscute de stat, cetățenilor români majori iar pentru supușii străini se va cere avizul ministerului de interne.

Penalități

Proprietarii stațiilor sau posturilor radio-electrice sunt obligați să păstreze secretul corespondenței radio-telegrafice sau al convorbirilor radio-telefonice de stat, particulare sau de serviciu, pe care întâmplător le-ar auzi în timpul acordării aparatelor lor.

Dacă întâmplător vor auzi convorbiri sau comunicări cari privesc siguranța statului, viața cetățenilor și ordinea publică, sunt obligați a le aduce imediat la cunoștință autorităților competente.

Contravenienților li se vor dresa de către organele direcțiunii generale p. t. t. acte de dare în judecată, fiind supuși la amenzi între 5.000 și 10.000 lei, iar în caz de recidivă pe lângă amenzile de mai sus li se va anula dreptul de recepționare și confiscă aparatele.

Cei ce divulgă corespondența radio-telegrafică sau radio-telefonică de stat precum și cei ce fac emisiuni în limbi străine sau limbaj convenit se vor pedepsi cu amendă dela 5.000 lei la 10.000 lei și cu închisoare dela 9 luni la 1 an.

Cei ce vor construi posturi sau vor vinde aparate fără sigiliul de control al direcțiunii generale p. t. t. și cei ce vor instala posturi neautorizate sau își vor ceda posturile lor altor persoane, se vor pedepsi cu anularea autorizației de funcționare a postului radio-electric, cu confiscarea aparatelor și închisoare dela 6 luni la 1 an.

Cei ce se folosesc de posturile radio-electrice în contra Siguranței și liniștii statului, se vor pedepsi în conformitate cu dispozițiunile art. 68 și 69 din codul penal.

Taxe pentru verificarea aparatelor

Pentru verificarea și controlul unui post radio-telegrafic de emisie cu alimentație până la 20 Watts, odată pentru totdeauna lei 3000, pentru posturi cu alimentație până la 50 watts lei 6000, posturi cu alimentație peste 50 watts lei 9000, pentru verificarea aparatelor și posturilor radio-telefonice sau radio-telegrafice instalate pe nave sau aeronavi cu orice alimentație se percepe o taxă fixă de 3 mii lei.

Posturi de recepție

Pentru verificarea unui post de recepție radio-telegrafic cu antenă

sau cu cadru, detector de cristal se percepe o taxă fixă de 150 lei; pentru un post cu cadru sau antenă până la 3 lămpi 200 lei și pentru un post peste 3 lămpi, 250 lei.

Pentru posturi de emisie și de recepție oricare ar fi natura postului și pentru orice alimentație, se percepe o taxă fixă, odată pentru totdeauna de 10 mii lei.

Pentru mutare sau ceziune se percepe aceleași taxe ca de verificare.

Abonamente

Pentru un post de emisie radio-telefonică, sau radio-telegrafică instalat pe navă sau aeronavă, se percepe o taxă de abonament de lei 1000; pentru posturi fixe cu antenă sau cu cadru detector cu cristal se percepe o taxă anuală de abonament de lei 300: cu lămpi până la 3 becuri lei 400; cu lămpi pentru mai mult de 3 becuri lei 500.

Posturi de emisie și de recepție

Pentru posturile de emisie și recepție instalate la fabricile de aparate radio-telegrafice sau radio-telefonice și numai pentru verificarea aparatelor produse în acele fabrici sau importate din străinătate se percepe un abonament anual de: până la 20 Watts, lei 2.500; până la 50 Watts lei 3.500; și peste 50 Watts lei 4.500.

Pentru posturile radio-telegrafice sau radio-telefonice cu antenă sau numai cu cadru, instalate la școlile superioare ale statului sau la alte școli propuse de ministerul instrucțiunii publice, la observator și posturi astronomice sau meteorologice se percepe o taxă anuală de lei 1000.

Pentru posturile instalate la diferite societăți de exploatare ale uzinelor electrice, ori care ar fi puterea lor de alimentație, se percepe o taxă de abonament anual de lei 20.000.

În caz de transferare a unui post de recepție și emisie dela un titular la altul, taxa de abonament anual se va percepe prin analogie dela noul titular încă odată pentru restul timpului până la finele anului, chiar dacă primul titular ar fi achitat abonamentul pe un an întreg.

MINAI RUSZ

și

FIUL

Industrie de lemne

LUGOJ, BANAT

Articole curbate de lemn brut

pentru industria de trăsuri și de caroserie: Obezi, Ulube, Falciele de săni, Coverci pentru automobile, Coarne pentru pluguri.

Loteria Presei se va trage la 16 Dec. a. c.

Situația agricolă a țării

După rapoartele oficiale primite de Ministerul Agriculturii până la 14 Octombrie

După ultimele rapoarte primite la Direcția Statisticii Agricole și a publicațiilor din Ministerul Agriculturii și Domeniilor dela Consilieratele agricole județene situația climaterică și agricolă a țării se prezintă în felul următor:

Mersul lucrărilor agricole

Timpul favorabil; ploile generale căzute către sfârșitul lunii Septembrie au înlesnit facerea ogoarelor, contribuind la activarea însămânțărilor de toamnă. Ploi parțiale au căzut și în primele zile ale lui Octombrie, în unele regiuni ale vechiului regal, Transilvania și Bucovina; lipsa de ploaie e mai simțită în Basarabia, dar și aci, ca și în restul țării se continuă însămânțările de toamnă.

În Moldova (Dorohoi, Botoșani, Iași, Roman, Fălticeni, Neamț (Bacău), precum și în unele județe din Transilvania (Sibiu, Târnava-Mare, Bistrița-Năsăud, Brașov, Caraș-Severin, Cojocna, Maramureș, Mureș-Turda, Odorheiu. Sălaj, Turda-Arieș) se continuă încă treerea/păioaselor.

Între alte munci se culeg porumburile, se recoltează sfecla de zahăr (Roman, Tuova, Sibiu, Turda-Arieș, Siret, Zastavna, Cernăuți, Coțmani, Botoșani, Neamț, etc.),

Media la Ha. Producția

	Hectare	quintale	quintale	Totală
Grâu	3.300.887	8,7	28.946.687	față de 28.991.498 q din evaluarea dela 25/7/1925.
Secară	270.481	7,9	2.133.363	față de 1.803.685 q din evaluarea dela 25/7/1925.
Orz	1.704.061	6,2	10.680.414	față de 10.012.507 q din evaluarea dela 25/7/1925.
Ovăz	1.184.847	6,6	7.866.815	față de 8.810.761 q din evaluarea dela 25/7/1925.
Porumb	3.930.780	11,3	44.569.532	față de 46.464.385 q din evaluarea dela 10 Septembrie 1925

cartofii, se continuă recolta zarzavaturilor, a tutunului, a poamelor, prunelor, se culeg viile din regiunile deluroase, culesul celor dela șes fiind terminat.

În județele de munte se transportă lemnele și nutrețurile.

Prețul muncilor a variat între 30-50-70-100 lei și hrana ziua cu brațele; ziua cu carul 200-250-300-400; hectarul de arătură între 300-400-500-600-800 lei.

Starea vitelor bună; cu excepția unor regiuni unde s'au ivit cazuri de pestă și variolă la porci, cum și febră aftoasă la cornute. (Târnava-Mare, Odorheiu, Fălciu).

Suprafețele însămânțate

Ca urmare a comunicatelor noastre din 25 Iulie și 10 Septembrie 1925, dăm aci datele definitive cu privire la suprafețele acoperite cu principalele 5 plante (grâu, secară, orz, ovăz și porumb), datele provizorii cu privire la producția celor 4 păioase (grâu, orz, ovăz și secară) și o nouă evaluare cu privire la producția probabilă a porumbului, așa cum rezulă din științele comunicate până azi de 40 Consilierate agricole.

Aceste date se prezintă astfel:

Abonați „Ardealul”

Cu 20 lei puteți câștiga lei în numerar **250.000**

MAREA LOTERIE

a EXPOZIȚIEI din CHIȘINĂU 15 August — 30 Septembrie 1925.

Aprobată de către

Ministerul de Interne cu No. 66003—925.

Se trage la sorț 338 câștiguri în suma de lei 1.000.000 în numerar

1 câștig	—	250.000
2	”	câte 100.000
2	”	” 50.000
3	”	” 25.000
10	”	” 10.000
20	”	” 5.000
50	”	” 1.000
250	”	” 500
338	”	1.000.000 în numerar

Biletele se vând la chioșcurile de ziare, tutungerii și prăvăliile mai mari din țară, unde veți găsi afișat acest placat. Orice alte lămuriri despre această Loterie, dă Soc. An. RUDOLF MOSSE, Cluj Str. Regina Maria 37. 67 R. M. 13 Comisariatul Expoziției.

Instalarea și constituirea consiliului Camerei de Comerț din Cluj

Aspecte și deducții. Controversa validărei. Afară cu regățeni! Un „succes” al liberalilor. O manifestație de ostilitate inutilă. Parodia constituirei.

Marți 13 Octombrie, la ora 4 după amiază, a avut loc ședința de instalare și constituire a consiliului de administrație nou ales al Camerei de Comerț din Cluj. Încă înainte de deschiderea ședinței se simțea o vie mișcare între cei 45 de consilieri veniți la adunare. Această agitație își avea rostul ei. Vechile patime, cari dăduseră un aspect așa de puțin înălțător alegerilor și cari făcuseră ca singura Camera de Comerț neconstituită încă să fie Camera de Comerț din Cluj, se aflau acum în fața ultimei posibilități de a se manifesta. Era vorba doară de alegerea președintelui și a celor doi vice-președinți iar pe culoare, la garderobă și în sala de ședințe se făceau punctaje

se dădeau instrucțiuni și se împărțeau roluri.

În fine sosește și d. Soutzo, delegatul tribunalului, și ședința se deschide. Apelul nominal constată adunarea în număr. D. Soutzo citește procesul verbal prin care se proclamă instalat noul consiliu de administrație al Camerei, cu 15 membri de drept, și 37 membri aleși și numiți. Consiliul se va complica mai târziu cu cei trei membri ai categoriei a VIII, unde s'a dispus o nouă alegere.

După ce d. Soutzo spune câteva cuvinte despre însemnătatea acestui moment, urând succes consiliului în noua sa misiune, d. Teodor Mihali, ales președinte de vârstă, cupă scaunul prezidențial.

Ofensiva invalidărilor

Se intră în ordinea de zi: verificarea titlurilor de membru a noilor consilieri. Adunarea începe să se agite. Dreapta naționalistă, pu ternică, își d'spune unițiile de luptă Stânga liberală slăbuță privește cu groază aceste preșări. Centrul minoritar rămâne impasibil — un teren neutru între cele două tabere.

Atacul începe. D. dr. Nemeș cere să se citească lista de membri și adunarea să se pronunțe asupra fiecărui caz în parte pentru sau contra validărei. D. Jilescu simte pericolul acestei propuneri și parează lovitură arătând că nu poate fi vorba de validare ci numai de verificarea titlurilor de membru relativ la eventualele cazuri de incapacitate sau nedemnitare. Se naște o vie controversă, unii susținând una, ceilalți alta; se citesc și se interpretează, de multeori arbitrar și nesusținut, paragrafele legii; dar nu se ajunge la niciun rezultat. Pusă la vot propunerea drepte, se votează. Un secretar al Camerei începe citirea listei. Membrii de drept sînt cu toții validați. Membrii aleși și numiți deasemenea până la cat. VI. unde d. dr. Emil Hațiegan ridică cu glas pițigăiat și rău, contestație contra dlui Jilescu, pe motivul că nu mai figurează în consiliul de direcție al societății Rotația. Dsa cere invalidarea deoarece d. Jilescu nu putea fi nici măcar alegător, necum ales.

Atmosfera devine mai încărcată d. Jilescu încearcă să se apere dar dreapta naționalistă nu uită că au aface cu un liberal. Vorbesc pentru susținerea validărei dnii dr. Pordea d. Gr. Romanovici, d. Jilescu. Se ridică împotriva d. dr. Nemeș d. Hațiegan, d. dr. Aicu. Centru rămâne calm. Dreapta cere închiderea discuției, care s'a înveninat în destul. La vot d. Jilescu este invalidat.

La aceiași categorie, d. dr. Nemeș, ridică contestații contra dlui Romanovici, afirmând că la tribunal n'a găsit înscrisă firma „G. R. A. M.” în baza căreia a fost d. Romanovici înscris în liste. D. Romanovici cere să se facă dovadă despre aceasta, deoarece

la dosar se află certificatul tribunalului prin care se atestă existența firmei, iar acest certificat rămâne valabil până la probă contrarie. D. Nemeș nu poate face dovada. Un duel plin de răutăți unitive se începe pe deasupra minoritarilor (din centru, cari asistă mirați la această luptă, evident fără nicio legătură cu interesele comerțului și ale industriei. Vorbesc pentru d. Romanovici și dr. Pordea, dar e inutil. Dreapta nu vrea să țină socoteală de nimic. D. dr. Hațiegan epuizându-și absurditățile juridice, devine ceva mai logic cu sine, strigând: „La vot, sîn. tem suverani, la vot”.

Cu alte cuvinte teroare. Intențiunile încep să se clarifice. Dacă atacul împotriva dlui Jilescu era justificat de faptul că d. Jilescu este liberal și partidul național nu are niciun motiv să se poarte cu îngăduință față de un membru al acestui partid, absurda contestație împotriva dlui Romanovici nu avea nici măcar această scuză. Lucrurile s'au dovedit a sta și mai rău. Dreapta naționalistă era presărată de liberalii ardeleni. Se afla acolo d. Șomlea, d. Decel, faimosul d. Victor Iliescu și alții, cărora li s'a strigat să trăiască. Dar nu se afla acolo d. Ionescu, de la firma „Luca Nicolescu”, care a fost validat pentru că nici măcar de formă nu se putea susține o contestație împotriva dsale, dar căruia nu i s'a strigat să trăiască.

Ținând socoteală de aceste împrejurări, invalidarea dlui Romanovici și Jilescu a însemnat un act de ostilitate împotriva a doi regățeni. De altfel întreaga atmosferă a adunării o dovedea aceasta. Răutatea care tâșnia din băncile drepte era pricinuită de alte sentimente decât sentimentul de legalitate, cu care voiau să se îmbrace liderii partidului național.

Și a fost, credem, o greșală că de la început s'a adus la conducerea Camerei de Comerț din Cluj o atmosferă străină de misiunea acestei instituții românești.

Din greșiala partidul liberal, care a voit să facă un act de sânicie politică, dar nu s'a priceput să-l facă complet, partidul național se află în covârșitoare majoritate reprezentat în consiliul de administrație al Camerei de Comerț. Or, șiindu-se tare, ce interes avea să provoace un act de inutil arbitrar, invalidând doi onorabili negustori români? Chestiune pur politică n'a fost la mijloc, pentru că d. Hațiegan se simțea fericit cu liberalul Iliescu alături. Atunci care poate fi motivul incalificabilei purtări a drepte? Voiau să scoată pe d. Romanovici de la o eventuală candidatură la președinție? Dar era inutil să se facă un abus pentru aceasta!

Dreapta naționalistă dispunea în adunare de 32 voturi sigure, date cu semnătură pe propunerile de candidatură. La vot a obținut 40 de adeziuni. Deci tăria ei era incontestabil mult superioară oricărei surprize. Or, majoritățile civilizate știu să fie și generoase. Dreapta naționalistă n'a fost, și n'a câștigat nimic purtându-se așa cum s'a purtat cu cei doi negustori români invalidați. Contestația contra dlui Jilescu, după litera strictă a legii, justă până la un punct, se putea susține cu demnitate și eleganță, pentru a se da o lecție liberalului Jilescu. Dar la vot, negustorul român, Jilescu, care este un foarte vrednic negustor, ceva mai negustor chiar decât d. Hațiegan, sau d. Nemeș, sau d. Aciu, **negustorul român, zicem, trebuia validat.**

Intrucât privește invalidarea dlui Romanovici, ea nu se explică decât prin faptul că d. Sever Pap, intrat în consiliu pe poarta de din dos deschisă de d. Keresztes, voia să se răzbuie. E însă regretabil că oamenii partidului național se pot preta la astfel de nimicuri, făcând rău în primul rând partidului.

Alegerea președintelui

Restul ordinei de zi a decurs fără niciun interes, după un program de mai înainte stabilit. Cu cele 32 de voturi în mână, d. Bornemisa a propus alegerea prin aclamație a dlui ing. I. F. Negruțiu, ca președinte al Camerei.

Un mic incident ridicat cu acest prilej, merită să fie relevat, pentru că el caracterizează întreg spiritul în care a decurs adunarea. D. Mihali s'a opus votării prin aclamație, pranzându-se pentru vot secret, așa cum spune legea. D. Bornemisa, susținându-și propunerea, a replicat că și la Camera de Comerț din București, alegerea s'a făcut prin aclamație. La acesta d. Mihali a răspuns:

„La București acest lucru s'a putut, pentru că ședința de acolo nu avea antecedentele din ședința de aici.”

Cu alte cuvinte, acolo în fața faptului îndeplinit, românii nu s'ai slășiat ca la Cluj, ci au procedat uniți

E o lecție pe care nu știm dacă mâncătorii de regățeni din adunarea de constituire a Camerei de Comerț din Cluj au înțeles-o îndeajuns!

În posturile de vice-președinți au fost aleși, D. Farcas Mozes pentru secția industrială și D. Sever Pop (desigur!) pentru secția comercială.

Celelalte demnități s'au împărțit frățeste între liberalii dlui Lapedatu și naționali dlui Hațiegan, ca și cum în viața lor liberalii și naționali au trăit în cea mai bună armonie.

Paritatea aur în diferite țări

Cum se calculează taxele vamale în paritate aur?

Dăm mai jos, după excelenta publicație germană „Übersee post”, un tablou despre modul cum se percep, în paritate aur, taxele vamale în diferite țări din Europa.

Bulgaria: 1 leva aur egală cu 15 leva hârtie.

Austria: 1 coroană aur egală cu 14.400 coroane hârtie; 10.000 coroane hârtie sînt egale cu 1 shilling austriac, astfel că 1 coroană aur este egală cu 1.44 shillingi austriaci.

Estonia: 1 franc aur egal cu 75 mărci estoniene.

Grecia: 1 drahmă metalică egală cu 10 drahme hârtie.

Italia: 100 lire aur egale cu 522 lire hârtie.

Jugoslavia: 1 dinar aur este egal cu 12 dinari de argint sau de hârtie (de la 16 Iulie 1925)

Norvegia: 1 coroană aur egală cu 160 coroane hârtie.

Portugalia: Taxele vamale de import trebuiesc plătite în aur, pe baza de 45 escudos pentru o livră sterlină. În ceea ce privește taxa asupra valorii mărfurilor, taxa este calculată, după valoarea a fost stabilită în escudoși, conform tarifelor în vigoare. Taxele vamale se calculează apoi după cursul zilei în livre sterline.

România: 1 leu aur egal cu 40 lei hârtie.

Spania: 1 peseta aur egal cu 1.328 pesetas hârtie.

Ungaria: 1 coroană aur egală cu 14.500 coroane hârtie, începând de la 15 Martie 1925.

Cel mai bun desinfectant

Plata impozitului pe cifra de afaceri și a timbrului proporțional

— Măsurile luate de ministerul de finanțe —

Ministerul de finanțe, direcțiunea contribuțiilor și fondului comunal, fiind informată că la unele gări, unde se fac încărcări de cereale, nu se pretinde celor ce fac aceste încărcări să justifice plata impozitului pe cifra afacerilor și a timbrului proporțional, a luat o serie de măsuri pentru ca Statul să nu fie păgubit în drepturile sale.

Între altele a hotărât ca producătorii cari aduc cereale în gară și le expediază pe alt nume sau alt adresă, adică le vând altora, vor trebui să se justifice, justificarea o pot face cu orice acte, că în adevăr sunt producători și că au plătit pentru acele cereale impozitul pe cifra de afaceri și timbru proporțional.

De asemenea comercianții de cereale cari expediază cerealele în gări la depozite sau magazine pe numele lor personal, nu sunt obligați să plătească aceste impozite, ei fiind datorii să le plătească cu ocazia vânzării, din depozitele în cauză.

În ceea ce privește pe comercianții de cereale (adică acei cari nu sunt producători) cari expediază cerealele la adresa altora, vor fi obligați să dovedească cu chitanță pe numele lor că au plătit aceste impozite.

Dacă ce se încarcă cerealele lu-

crează cu prepuși în numele vreunui comerciant sau al vreunei case de comerț, nu vor fi obligați a justifica plata acestor impozite pentru cerealele ce încarcă cu condiția ca acele cereale să fie cumpărate pe numele firmei pentru care lucrează, iar predarea lor să se facă tot pe numele acelei firme, firmă care va figura și ca expeditoare și ca primitoare a mărfii la locul de destinație. Pe lângă acestea persoanele cari lucrează în numele altor firme trebuie să aibă și procură legalizată de la acele case, prin care se va arăta calitatea lor și angajamentul ce au cu casele pe care le reprezintă.

Acești procuriști vor trebui să dovedească că plătesc impozitul pe salariu dacă sunt salariați sau impozitul pe cifra de afaceri, asupra comisionului ce primesc dacă ei primesc pentru acest serviciu un comision de la firmele în numele cărora lucrează.

Organele fiscale vor supraveghea și dresa acce de contravenție acolo unde vor constata că se calcă legea.

În același timp, pentru a nu se aduce piedici comerțului de cereale, se va observa cu strictețe ca fiecare să plătească impozitele la care este obligat, fără să fie stăvilit în afacerile sale.

Cum lucrează comisiunea migrațiilor

Cine sunt membrii comisiei și ce acte se cer pentru paspoartele de emigrare

Serviciul migrațiilor a trecut, prin noua lege respectivă, la ministerul muncii și se ocupă cu controlul și eliberarea pasapoartelor pentru cei ce doresc să se expatrieze.

Pentru buna funcționare a acestui serviciu, s'a instituit și o comisiune compusă din delegații următoarelor ministere: finanțe, industrie și comerț interne, războiu, sănătate publică, muncă și un delegat al statului major.

Lucările comisiei sunt prezidate de ministrul muncii și în lipsă de către secretarul general sau directorul general al muncii.

Cererile pentru obținerea pasapoartelor de emigrare sunt înaintate prin prefecturi sau direct la București, unde sunt riguros cercetate de către comisiunea migrațiilor.

Cererea trebuie să fie însoțită de toate actele de stare civilă, un act de bună purtare, o dovadă de cetățenie română, un act privitor la situația militară, dovada de plată a impozitelor și un act făcut de primar, notar, preot și șeful de jandarmi, sub controlul prefectului, prin care se arată naționalitatea de origine a petiționarului.

Orice cerere neînsoțită de toate actele cerute este lăsată în suspensie până la completarea actelor cerute de către comisiune.

Pentru pașaportul aprobat de comisiune se plătește o taxă legală

de 400 lei. În urmă pașaportul este completat la siguranța generală de unde poate fi ridicat de petiționar sau de avocați procuratori.

Cele mai multe cereri de pașapoarte sunt prezentați și comisiei de către avocați, cari își au câștigat acest drept prin legea de organizare a barourilor.

Într-o vreme, la ministerul muncii se hotărâse să nuse mai elibereze pașapoarte de cât direct celor interesați sau prin prefecturile de județ.

Numeroși avocați din provincie și din Capitală, prin memorii repetate, au arătat d-lui ministru al muncii și comisiei migrațiilor, doleanțele lor cu scopul de a ușura rezolvirea cererilor și înlăturarea greutăților de procedură pentru cei din provincie.

Comisiunea este compusă din d-nii I. Settlacec, directorul general al muncii, C. Stănescu, directorul plasării și emigrărilor, Stan Emanuel, delegatul siguranței statului, Eng. Botez, dela sănătatea publică, maior Ionescu din partea războiului, dr. Kaminsky, C. Curtovici dela externe și I. Mircescu, reprezentantul muncitorilor.

Actele sint revizuite de către d-nii C. Stănescu dela ministerul muncii și Zguriadescu dela siguranța generală.

Pașaportul aprobat este valabil doi ani, iar cererile se rezolvă în cel mult zece zile.

Dr. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consultă de la 2-6
în str. David F. 10.

Citiți Lemnul

ATENȚIUNE!
Reclama făcută în ziarul
„ARDEALUL”
este cea mai eficientă.

Cele mai
elegante
blănuri

Confecțiuni
de ultima
modă

AUTOMOBILE CHEVROLET
AU SOSIT IN DEPOZIT

la S. R. A. și
LEONIDA & COMP. UNITE
Calea Victoriei No. 53,
BUCUREȘTI

Reprezentanța din Ardeal
AUTO-MECANICA
Str. Regina Maria 10, CLUJ

!!! ZILNIC PROASPĂTĂ !!!

Se află în restaurantul din **CALEA REG. FERDINAND 70**, proprietatea lui **Desideriu Mezei**

Telegrama: Gépnyár
TELEFON: 148.

Turnătorie de fier și fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajantói-ut 68)

Fontă, tevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

Noua împărțire activă a țării Prefecții și subprefecții. Afișarea listelor electorale pentru comună

„Monitorul Oficial” a publicat decretul prin care se confirmă ca prefecții la județele a căror denumire a fost schimbată, d-nii:

Septimiu Mureșan, actual prefect al județului Cojocna, la județul Cluj.

Dr. Titu Liviu Crișan, actual prefect al județului Solnoc-Dobâca, la județul Someș.

Solomon Halița, actual prefect al județului Bistrița-Năsăud, la județul Năsăud.

Dr. Camil Velican, actual prefect al județului Alba-de-Jos, la județul Alba.

D. dr. Petre Roșca, actual subprefect al județului Mureș-Turda, de legat a îndeplini funcțiunea de prefect al aceluiași județ, va îndeplini delegația ce i s'a dat la județul Mureș.

Subprefecții de Județ

Se confirmă în funcțiunea de subprefect de județ următorii directori de prefectură din vechiul regat și Basarabia.

Mihail Păunescu la județul Argeș.

Ion I. Protopopescu la județul Bacău.

Anton Petrescu la jud. Botoșani.

Ștefan Ignat la jud. Bălta.

Eremita Cartoșan la jud. Buzău.

Radu Roșculeț la jud. Constanța.

Cristache Goiciu la jud. Covurlui.

Virgil Repezeanu la jud. Dâmbovița.

Mihail Nănoaveanu la jud. Dolj.

Nic. P. Ispirescu la jud. Dorohoi.

Marian T. Husanu la jud. Durostor.

Ion Stănescu la jud. Fălciu.

Gheorghe Simionescu la județul Fălciu.

Teodor Eremia la jud. Calărași.

Emil Haiducescu la jud. Gorj.

Nic. Stoicescu la jud. Ialomița.

Constantin Mariniciu la jud. Iași.

Mihail Antonescu la jud. Ilfov.

G. Trocan la jud. Mehedintzi.

Dumitru Bârzoiescu la județul Muscel.

Teodor Ivașcu la jud. Neamț.

N. M. Prădeșcu la jud. Olt.

Constantin Vasilescu la județul Prahova.

Ion Em. Sărăceanu la jud. Putna.

Constantin Căstăngiugiu la jud. R. Sărat.

Alexandru St. Teodorescu la jud. Roman.

Alexandru Popescu Voevod la județul Roman.

V. G. Ugeariu Negruț la jud. Tecuci.

Dumitru Calmaghi la jud. Tulcea.

G. Dumitru la jud. Tușova.

Ion M. Rozariu la jud. Vâlcea.

Maior Stavri Popescu la județul Vlașca.

Ion G. Găeșcu la jud. Bălți.

Traian Mardam la jud. Cetatea-Albă.

Aurel Petrescu la jud. Ismail.

Ion Dornescu la jud. Soroca.

Se numesc în funcțiunea de subprefect de județ d-nii:

Ion Chițu, în drept, actual administrator de plasă în județul Teleorman, la jud. Teleorman.

Constantin C. Ionescu, licențiat

în drept, actual administrator de plasă în jud. Vaslui, la jud. Vaslui.

Se numesc cu avizul consiliului administrativ permanent în funcțiunea de suprefect de județ, următorii subprefecți de județ, itrați, aflați în funcțiunea la promulgarea legii și suprefecții din Basarabia cu o vechime mai mare de cinci ani în funcțiuni administrative:

Dr. Vasile Ciurea la jud. Alba.

Dr. Augustin Lazăr la jud. Arad.

Dezideriu Tempelean la jud. Bihor.

Dr. Alexandru Păgăleșu la jud. Năsăud.

Ludvig Servașus la jud. Brașov.

Dr. Joe German la jud. Cinc.

Dr. Dumitru Frâncu la jud. Făgăraș.

Valeriu Candrea la județul Hunedoara.

O nouă circulară a ministerului de interne

D. ministru de interne a trimis prefecților de județe și primarilor orașelor reședințe următoarea circulară:

Va atragem din nou atențiunea asupra obligațiilor impuse de art. 582 din legea unificării administrative, privitoare la afișarea listelor de alegători, județeni și comunali, în termenul termenului dela 7 Octombrie la 18 Octombrie a. c.

Odată cu afișarea lor veți aduce la cunoștința publică, că orice alegător care se găsește în condițiile legii, poate îndrepta în termen de 10 zile dela afișare a listelor, cereri la judecătorul respectiv pentru ștergerea acelor înscrisuri pe nedrept, sau pe tru înscrierea celor omiși din eroare.

Veți mai arăta de asemenea, că judecătorul se va pronunța în Camera de Consiliu în termen de 8 zile dela primirea cererii, fără citarea părților.

Cei interesați pot lua cunoștință de ziua de judecată din afișarea termenilor, care se va face la judecătorie și pot să susțină cererile lor personal sau prin memoriile anexate la cereri.

D-nii judecătorii sunt îndatorați de lege să comunice îndată primarilor respectivi ștergerile sau adăosurile făcute în liste.

Odată aceste comunicări primite autoritatea comunală va lua măsuri ca în conformitate cu art. 150 din lege să treacă numele alegătorilor rămași definitiv înscrisi într'un registru special numerotat parafat de judecătorul de ocol. Copie după acest registru se va trimite judecătoriei de ocol respectivă.

În localitățile unde alegătorii sunt în număr mare, autoritatea respectivă poate publica listele definitive și în broșuri.

Veți îngrijii ca comuna să întocmească de îndată aceste registre după formularul anexat.

Pe lângă instrucțiunile date primarilor veți da ca mai întinsă publicitate acestor dispozițiuni pentru ca fiecare cetățean să-și cunoască drepturile ce are dela lege și să le poată executa la timp.

Aplicarea convenției poștale dela Stockholm

Nouile taxe pentru străinătata — Diverse modificări de formalitate

După cum am anunțat, în conformitate cu convențiunea poștală universală și aranjamentele încheiate anul trecut la Stockholm, administrația P. T. T. a pus în aplicare, cu începere de la 1 Octombrie 1925 o serie de noi dispozițiuni.

Convenția poștală universală

Toate taxele pentru orice fel de trimiteri poștale au fost fixate în franci aur, precizându-se a se lua în considerare numai francul metallic, de aur, cu o greutate de 10-31, din gram și cu titlul de 0.300.

Conform acestei dispozițiuni în serviciul poștal român nu se va mai întrebunța pentru poșta de scrisori echivalentul de 20 lei egal la 1 franc ci se adoptă același echivalent ca pentru coletele postale alică 40 lei egal la 1 franc aur.

Odată cu introducerea acestei dispozițiuni, diversele taxe ale poștei ușoare exprimate în franci s'au redus la jumătate.

Aceiași convenție mai prevede noile taxe și condițiunile generale de admitere a obiectelor simple de poșta ușoară. Din taxele ce se cuprind în tabloul dela acest articol, transformate în lei și bani, rezultă că numai la greutatea de 20 grame ce trece peste primele 20 grame a unei scrisori se va percepe 15 centime adică 6 lei în loc de 5 lei ca până în prezent, iar la imprimatele pentru orbi de fiecare \$1000 grame se va percepe 5 centime adică 2 lei.

Administrația P. T. T. din România a acceptat reducerea de 50 la sută la jurnale, scrierile periodice și cărțile fără nici un fel de publicitate sau reclame expediate în străinătate direct de editori sau de către instituțiunile de cultură, adică se vor admite cu francare de 1 leu la fiecare 50 grame sau fracțiune oricare ar fi țara de destinație. Se mențin la scrisorile și cărțile poștale destinate pentru Austria, Cehoslovacia, Italia cu coloniile sale, Polonia și Ungaria, taxele reduse actuale adică 7 lei 50 bani pentru prima greutate a unei scrisori 4 lei 50 bani pentru cartea poștală simplă și 9 lei pentru cartea poștală cu răspuns plătit.

Minimul taxei pentru obiectele insuficient francate este de 40 centime, egal cu 4 lei în loc de 6 lei ca până în prezent.

Prezentarea la vămire a trimiterilor de poșta ușoară sosite din străinătate cu obiecte supuse taxelor vamale va fi percepută cu 20 lei.

Taxa de recomandare și de aviz de primire, a fost menținută la 10 lei, sau 25 centime.

Pentru un obiect recomandat pierdut pe teritoriul României se menține suma de 50 franci sau 2000 lei.

Coletele poștale internaționale

Prin aranjamentul încheiat la Stockholm în ceiace privește coletele poștale internaționale, nu s'a adus nici o modificare principală actualului tarif, care însă se va revizui și completa în curând în concordanță

cu nouile dispozițiuni ce se stabilesc chiar în timpul de față de către diversele administrații poștale.

Taxa de magazinaj; la un colet a fost limitat la 2 franci aur, adică, la maximum 200 lei.

Un colet va fi supus ca și până în prezent la taxa de magazinaj pentru zilele ce nu va fi ridicat de la oficiu, însă această taxă nu va trece peste echivalentul a 5 franci aur, chiar în cazul când ar rămâne în oficiu peste 200 zile.

Pentru coletele postale fără valoare declarate pierdute, spoliaste sau avariate se va acorda ca despăgubire:

10 franci pentru un colet până la 1 kgr.

25 franci pentru un colet până la 5 kgr.

40 franci pentru un colet până la 10 kgr.

55 franci pentru un colet până la 15 kgr. și

70 franci pentru un colet până la 20 kgr.

În ceea ce privește taxa avizului de primire și taxa de reclamațiune, vor fi aceleași ca la obiectele de corespondență, adică 10 lei pentru avizul de primire, 20 lei pentru avizul de primire cerut ulterior și 40 lei pentru foaie de recomandare.

Taxele pentru îndeplinirea formalităților vamale vor fi aceleași ca și până în prezent.

Expeditorii vor fi pe viitor obligați a înscrie atât pe buletin cât și pe colet o adnotație în limba franceză, despre modul cum trebuie să fie tratat un colet în cazul când nu s'ar putea preda destinatarului.

Declarațiunile „en douane” ale coletelor prezentate în România vor fi completate atât în limba română cât și în limba franceză și vor conține cât mai detaliat felurile, calitatea, greutatea etc., obiectelor din colet, neadmițându-se denumiri generale ca efecte de îmbrăcăminte, articole de mode, etc.

Nu se vor admite sub nici un motiv două sau trei colete interne sau externe înscrise într'un buletin de expediere.

Tariful poștal

În conformitate cu aceeași convenție încheiată la Stockholm, cu începere de la 1 Octombrie, taxele poștale pentru interiorul țării și pentru străinătate au fost astfel fixate:

1. O scrisoare simplă până la 20 grame pentru interiorul României lei 1; pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria, lei 7,50; pentru toate celelalte țări lei 10 iar de fiecare 20 grame sau fracțiune în plus câte lei 0,50 pentru interiorul României: Lei 6 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria; lei 6 pentru toate celelalte țări.

2. O carte poștală simplă pentru interiorul României lei 0,50; pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 4,50; pentru toate celelalte țări lei 6.

3. O carte poștală cu răspuns plătit lei 1 pentru teritoriul României;

MARE ASORTIMENT DE

RAGLAME, ȘI HAINE DE BĂRBAȚI ȘI COPII LA

M. Neumann

CLUJ
Piața Unirii 14.

lei 9 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria; lei 12 pentru toate celelalte țări.

4. Imprintate de orice fel, de fiecare 50 gr. câte le 0.25 pentru teritoriul României; lei 2 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 2 pentru toate celelalte țări.

5. Cărți didactice și literare, cataloage și imprimate de editură și librărie, jurnale și publicațiuni periodice, cari apar în Români și se depun la poșta de editori, autori, librării, administrații sau depozitari de ziare de fiecare 50 grame sau fracțiune, câte lei 0.05 pentru interiorul României lei 1 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria: lei 1 pentru toate celelalte țări.

Toate celelalte publicațiuni; se taxează conform aliniatului 4 precedent.

6. Imprintate în relief pentru orbi, de fiecare 1000 grame câte lei 0.25 pentru teritoriul României: lei 2 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria: lei 2 pentru toate celelalte țări.

7. Hârtii de afaceri până la 150 grame pentru interiorul României, lei 1: pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 10 pentru celelalte țări lei 10; până la 200 grame pentru interiorul țării 1,50; pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 10; pentru celelalte țări lei 10, până la 250 grame pentru interiorul României, lei 2, pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 10, pentru toate celelalte țări lei 10, iar de fiecare 40 gr. sau fracțiune în plus încă câte lei 0.50 pentru teritoriul României, lei 2 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 2 pentru toate celelalte țări.

8. Probele de mărfuri până la 1000 grame pentru interiorul României lei 1 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 2, pentru toate celelalte țări lei 4, iar de fiecare 50 gr. sau fracțiune în plus, încă câte lei 0.50 pentru interiorul României, lei 2 pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria, lei 2 pentru toate celelalte țări.

Taxe de recomandare peste taxele dela 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 8 după care pentru interiorul României lei 2; pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 10, pentru toate celelalte țări lei 10.

Taxa avizului de primire la obiectele recomandate:

a) cerut în momentul depunerii obiectului pentru interiorul României lei 3; pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 10; pentru toate celelalte țări lei 10;

b) cerut ulterior depunerii obiectului pentru interiorul României lei 3; pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 20 pentru toate celelalte țări lei 20.

Taxa unei foi de recomandare pentru interiorul României lei 3, pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 40, pentru celelalte țări lei 40.

Taxa unei cărți de identitate pentru interiorul României —, pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 40, pentru toate celelalte țări lei 40.

Suprataxă pentru obiectele adresate Poste-restante pentru interiorul României lei 2; pentru Austria, Ce-

hoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 2, pentru toate celelalte țări lei 2.

Taxa timbrului de asistență socială, ce se aplică la scrisorile simple, recomandate, de valoare și cărți poștale destinate în altă localitate decât în cea în care sunt depuse lei 0.25.

Taxa de plată minimă pentru obiectele nefrancate complet pentru interiorul României lei 1, pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia, Ungaria lei 4, pentru toate celelalte țări le 4.

Supra-taxă pentru recomandate, recuremente, mandate și mesagerii, prezentate la poșta Duminicile și sărbătorile legale lei 2.

Jucați
la LOTERIA PRESEI
Bilete Piața Unirii No. 29.
2 lei un loz

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială :

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat :

BUCEUREȘTI

Strada Carol No. 25

Abonați
„ARDEALUL“

Vă puteți convinge gratuit fără cheltueli că

produsul

„KOPROL“

curăță intestintenele,
conservă sănătatea

și înviorează:

Primiți probă
gratuit dacă Vă
adresați la

laboratorul

„GEA“ KRAYER
Timișoara 104

Mă mut pe Calca Reg. Ferdinand 6

Incă câteva zile!

Incă câteva zile!

Până la mutare!

Prețuri la tacâmuri grele de alpaca:

1 furculiță	45.—	1 furculiță de desert .	40.—
1 linguriță	45.—	1 cuțit de desert . . .	65.—
1 cuțit	75.—	1 lingură de scos supă	200.—
1 linguriță de cafea	25.—	1 lingură de scos lapte	140.—

Serviciu de masă
pt. 12 persoane

Serviciu de ceai și
cafea pt. 12 pers.

Serviciu de pahare șleuite pt. 6 persoane,
pahare de apă, vin, vin de desert și licheur

Perechea de cești colorate din Karlsbad . .

veritabil,
74 buc. . 3280.—

veritabil, à **760.—**

345.—

25.—

FISCHER

CLUJ

Incă câteva zile! Până la mutare! Incă câteva zile!

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și
genta de piele pentru doamne,
mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN“
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ**Cereale**

Grâu: 87.000 lei vag.
 Porumb: 65.000 lei vag.
 Orz: 57.000 lei vag.
 Ovăs: 65.000 lei vag.
 Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 20—22
 Porci 32—46
 Vițel de lapte 30

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 27.800—27.900 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 22.800—23.000 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.05 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.30 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 3.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 2.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.00 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.65 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.70 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.60 lei kgr. și cel OOO la 11.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 310—15.
 Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 46—265.
 Plumb lei 43—45.
 Zinc lei 42—54.
 Antimoniu lei 85.
 Aramă lei 105—125.
 Alamă lei dela 103—130.
 Tablă neagră dela 05—130 mp. lei 21—14—.
 Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 21 50.
 Tablă galvanizată d-la Nr. 18—Nr. 22 lei 30—32 pe kgr.
 Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1500—3250
 Fer: în bare lei 10.60.
 „ beton lei 11.
 „ cornier lei 11.
 „ balot 13.
 Țevi de gaz: negre dela 22—270 lei.
 Țevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirț engros 46—50 lei.
 Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 30—190
 Batist m. lei 30—60.
 Mătasă m. lei 480—1200.
 Pânză m. lei 28—70.
 Ciorapi de bumbac lei 20—25.
 Ciorapi de ață lai 70—80.
 Ciorapi de fudcos lei 85—150.
 Mănuși de ață lei 30—90.

Coloniale

Cafea Rio 116—118.
 „ Maragojip 240—45.
 „ Salvador 185—90.
 „ Portorico 165.
 Orz Rangoon 22-50.
 „ Japonez 28—.
 Cacao Corf. 72.
 Lămâi per ladă 850
 Ceai Moning 130, O. P. 220
 Migdale 195—220.
 Zahăr 27—30.
 Piper 98.
 Scorțișoară 76.
 Alune 185—195

Furaie

Fân 200—220.
 Lucernă 240.
 Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155—165
 Talpa II-a lei 130—135.
 Crupon I-a lei 195—220.
 Crupon II-a lei 145—205.
 Gatur 100—130
 Porle 90—130.
 Porle englez 155—180.
 Box negru I-a 80—90.
 Box negru II-a 60—70.
 Box color I-a 110—120.
 Box color II-a 70—90.
 Chevreaux 70—100.
 lac 110—125

Chimicale

Salicil 220—240.
 Glicerină 120.
 Formalin 70.
 Naftalin 24—26.
 Accid carbonic 68—72.
 Chinină sulfurică 5000.
 Stearină 75.
 Parafină 48.
 Ceresină 70—75.
 Sare bismut 1200—1400.
 Vaselină albă 75.
 „ galbenă 45.
 „ albă americană 110
 „ galbenă americană 65.

BURSA

Valutelor la Zürich
 17 Oct. Inchidere.

Franci francezi	2330
Franci belgieni	—
Lire sterline	2512
Lire italiene	1090
Dolari	519
Reichsmark	123½
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	1537½
Coroane ungare	72.60
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	922½
Lire otomane	—
Zloți	—
Lei	247¼
Napoleoni	—
Marca Pol.	84.—
Pesetas	—

Cum se vor percepe noile taxe de export

Monitorul Oficial publică decretul prin care s'a aprobat potrivit legii promulgată prin înaltul decret regal cu No. 4.061 din 6 Octombrie 1920, următoarele taxe vamale de export la mărfurile specificate mai jos:

Taxa vamală de export
 Porumb lei 12.000 vagonul.
 Orz lei 12.000 vagonul.
 Mei lei 12.000 vagonul.
 Fasole lei 15.000 vagonul.
 Mazăre și linte lei 15.000 vagonul.
 Paste făionase lei 15.000 vagonul
 Malț lei 10.000 vagonul.
 orice fructe lei 20 vagonul.

Pentru toate aceste mărfuri, afară de fructe de orice fel și de magiun, taxele se vor percepe în valută forte, devize sau numerar ale aceleș valute, iar baza calcului va fi lira sterlină, la care se va raporta orice valută forte admisă la plată.

De taxa de comision se scutesc. Dispozițiunile d n prezentul decret intră în vigoare cu începere dela 16 Octombrie 1925.

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimările de contabilitate
 Foi de zi,
 Evidența alimentelor,
 Tablouri, Chitanțe
 etc.
 se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

Plicuri eftine furni- zează numai**B O R O S**

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

Dormitoare moderne

de fag, stejar și plop

birouri americane aranjamente de birou, scaune de lemn pentru closet, roabe, cepuri de butoie căruțe confecționate și părți se găsesc la

Marcell Reinfabrica de articole de lemnării și mobile din **Oradea-Mare**

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS“

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.**Vopsește și curăță orice rufărie!!!****!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!****ELEONORA SZILÁGYI S. A.**

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.**PRODUCE:**

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.
 Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumi podgorii aredelenești, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamál“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnețele și fabrica de șampanie se află în **CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.**

Filia: în **REGHINUL-SĂSESC.** (Casă proprie.)

INFORMATII

— Primaria a afișat eri, Sâmbătă 17 Octombrie, listele de alegători la comună, Listele se pot vedea la camera 31. Cetățenii cu drept de vot, netrecuți în liste, pot cere, până la 29 Octombrie, judecătoriei urbane de ocol, înscrierea lor, dovădindu-și drepturile cu acte în regulă. De asemenea, până la aceeași dată se pot face contestațiile necesare.

— Delegația de experți elvețieni adunând tot materialul necesar pentru realizarea proiectului de electricitate a țării, a plecat în Elveția și va reveni în Decembrie cu propuneri concrete.

— Alegerea pentru categoria VIII, în consiliul Camerei de Comerț din localitate, se va ține la 23 Octombrie. Pentru cele trei locuri disponibile candidază dnii dr. Laurian Gherman, Wertheimer și Lazar.

— Ministerul industriei și comerțului a luat următoarea decizie.

Toți aceia cari solicită recunoașterea titlului de maestru constructor vor trebui să plătească odată cu înaintarea cererii lor suma de 500 lei.

Această sumă care nu se va restitui candidatului în nici un caz, se distribuie între membrii comisiei.

— Prin noua lege de organizare a Camerelor de Comerț se prevede ca pe lângă fiecare cameră să funcționeze către trei cenzori.

Unui din acești cenzori urmează să fie numit de către ministerul de finanțe.

Eri dimineață ministerul de finanțe a hotărât numirea acestor cenzori din inspectorii și administratorii financiar.

— Știrile cari au circulat despre sporirea taxelor poștale cu de 40 de ori valoarea lor dinainte de războiu, se desmint. Deocamdată rămâne în vigoare tariful i cheiat conform convenției de la Stockholm, despre care ne ocupăm pe larg în altă parte a ziarului.

— Comisiunea reparațiilor de la Paris a amânat examinarea în forma ei definitivă a evaluării bunurilor cedate nouă de Ungaria, în conformitate cu tratatul de la Trianon, care urma să aibe loc în cursul acestei luni. Data când va fi luată în discuțiune această importantă problemă nu s'a hotărât încă.

Experții români, cari vor susține în fața plenului comisiei documentarea tezei românești vor pleca la Paris, numai atunci când vor fi avizați în acest scop de d. Zeuceanu delegatul permanent al României în comisia de reparațiuni.

Putem deasemenea afirma că în toamna aceasta comisiunea de la Paris va lua în examinare toate categoriile de bunuri cedate.

— Ministerul muncii, cooperăției și asigurărilor sociale a decis reînceperea lucrărilor pentru verificările și revizurile cazanelor cu aburi, precum și controlul tuturor instalațiilor electrice și mecanice din întreaga țară. Totdeodată, au fost fixate și taxele ce se plătesc pentru verificările și revizuirile cazanelor. Proprietarii de cazane, locomobile etc, trebuie să comunice Casei centrale a asigurărilor sociale, str. Piața Amzei nr. 3. numărul cazanelor ce posedă, suprafața de încălzire, instalațiunile mecanice și electrice, valoarea lor cât și gara cea mai apropiată, unde se găsesc aceste cazane, sau instalațiuni mecanice și electrice.

Dela Comisia industrială

Comisiunea industrială avizează favorabil pentru transformarea în definitiv a avantajilor legii industriale, acordate la început în mod provizoriu, prin J. C. M. No. 2.043 din 925, fabricii de ambalagii metalice inginer Basile Vulcovici și K. Rimanoczy societate în nume colectiv „Uzinele Române” diu București fabrica fiind complet instalată și în stare de funcțiune.

Comisiunea industrială avizează favorabil pentru transferarea avantajilor legii industriale, acordate la început prin J. C. M. No. 762 din 17. Martie a. c. moarei sistematice a d-lui Gaspar Esling din comuna Pâncota, Arad, asupra: Gaspar Ehling și soția, născută Matyok Maria.

Extinderi de avantaje

Comisiunea industrială avizează favorabil pentru extinderea avantajilor legii industriale, acordate prin J. C. M. No. 4086 din 921 fabricii de lemnație, parchete și butoaie R. Mink et Co. din Caransebeș, avantajii transferate ulterior asupra Societății Anonime »Coroana« fabrică de butoaie, parchete și lemnație, asupra secțiunei pentru fabricat lână de lemn (talaș), secțiune care a fost instalată ca anexă pe lângă fabrică.

Nouii avantaje

Comisia avizează favorabil pentru acordarea avantajelor legii industriale următoarelor fabrici:

Fabricii de cherestea ce domnul Vaker Ludovic și soții posedă în comuna Plăieșii de jos, Trei Scaune.

Fabricii de cherestea ce Domeniul Molk din Marghita posedă în comuna Voivozi, Bihor.

Fabricii de butoaie ce Văduva Gustav Appeltauer posedă în comuna Timișoara, strada General Foch No. 4.

Fabricii de săpun, parfum și cosmetic ce S. A. de Parfumeric Baeder posedă în Arad.

Fabricii de balanțe ce Grosz et Comp. Societate Anonimă posedă în comuna Oradea Mare, calea Victoriei No. 74.

Suprimarea taxelor de export la țărâfe, neghină și mazărice

Ministerul de industrie și comerț a întocmit un referat către delegația economică a guvernului, prin care propune ca actualele taxele de export aplicate țărâțelor (4000 lei de vag.) mazăricii (10.000 lei de vag.) și neghinei (12 la sută ad valorem) să fie înlocuite printr'o simplă taxă statistică.

„VELOURS”

25 colori

Lei 107

metrul

La magazinul „Au Printemps”

(fost „Missir”)

CLUJ

Str. Memorandului

No. 11.

1-2

Piața taxelor de export în valute forte

Ministerul de finanțe a expediat azi vămilor un ordin prin care se stabilesc următoarele taxe la export plătibile în valută forte: pentru porumb 12 lire de vagon; orz 12 lire; mei 12 lire; fasole 15 lire; mazăre 15 lire; linte 15 lire; paste făinoase 15 lire; malț 19 lire.

Pentru fructe de orice fel precum și magiun de orice fructe taxa se va percepe în lei și anume câte 200 lei de vagon.

De taxa de comision se scutesc. Ordinul intră în vigoare dela 16 Octombrie 1925.

Este de mirat

că dvoastră nu aveți încă cunoștința că la noi puteți cumpăra

IEFTIN

și bine tot felul de obiecte pt. aranjamentul bucătăriei și pt. cadouri, tacâmuri, etc. precum și

vase smălțuite.

Din prețurile de mai jos vă puteți convinge,

Pașar pt. apă, tare, dublu dela L. 4-40
Farfuri de porț. „L. 18

Pentru

Service pt. compot, porț. veritabil de Karlsbad dela L. 156
Service pentru poame și prăjituri, porț. veritabil dela L. 150
Serv. de ciatu și mocca, porț. lan veritab. dela L. 280
Serv. de masă, 26 buc. porț. verit. de Karls. dela L. 1250

6
pers. 6 ulcele cu farfurii, porț. colorat dela L. 20

1 păr. ulcele cu farfurie, porțelan veritabil, semi-tare, dela L. 20

Prețurile de mai sus sunt valabile numai 14 zile.

MOSKOVITS & CO.

1 CLUJ.
Cal. Reg. Ferdinand 23.

Nici filmul cel mai miraculos din lume

nu poate provoca un interes mai mare între doamne, ca magazinul

RENAISSANCE

1-2

augmentat și reorganizat cemptect, unde

A U S O S I T

dela Paris și Londra numeroase noutăți ale modei de toamnă și de iarnă. Vânzarea articolelor, precum: stofe pentru mantale, haine și costume, lame, crepe-de-Chine, brocate pentru căptușeală și alte mătăsuri, catifele, plușuri pentru mantale, flanele, covoare, linoleuri, pânze, etc. se face pe prețurile cele mai ieftine.

Secție specială de stofe pentru domni. Resturi de mătăsuri și stofe cu preț de jumătate.

Ciorapii SÂNDOR sunt cei mai buni! **CLUJ, Piața Unirii 9**